

ΤΟΥ **Ιωάννη Ν. Γρηγοριάδη**

News analysis

Ο πόλεμος στο Ιράν και το Κουρδικό

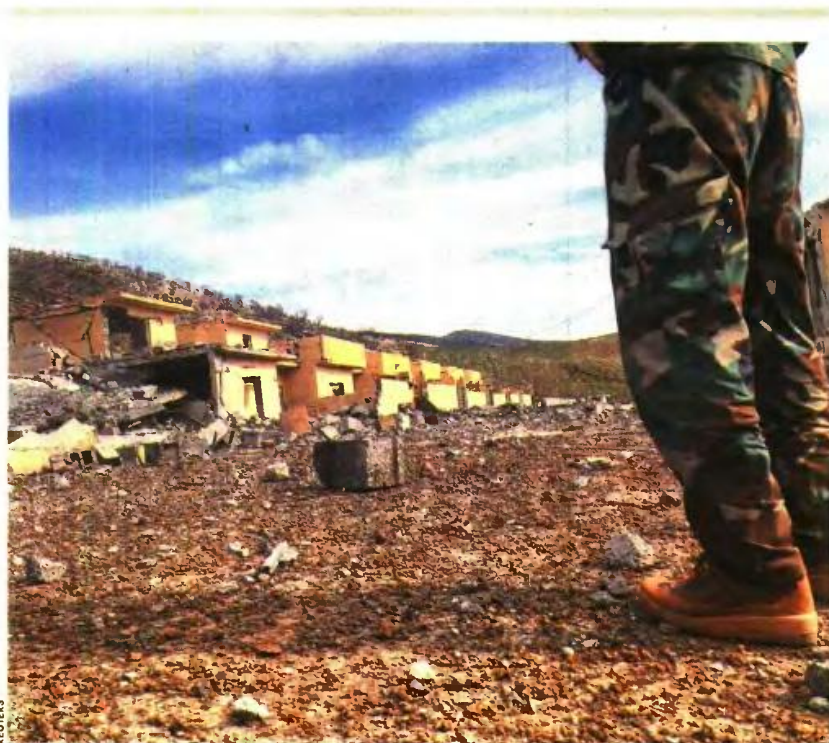
Η επίθεση του Ισραήλ και των Ηνωμένων Πολιτειών κατά του Ιράν έφερε το Κουρδικό για άλλη μια φορά στο προσκήνιο. Η παρουσία μιας σημαντικής κουρδικής μειονότητας περίπου 10 εκατομμυρίων στο Ιράν το εντάσσει στον περιφερειακό χάρτη του κουρδικού ζητήματος. Εν αντιθέσει πάντως με την Τουρκία, το Ιράκ και τη Συρία, οι Κούρδοι δεν αποτελούν τη μεγαλύτερη εθνοτική μειονότητα του Ιράν. Η θέση αυτή ανήκει στην αζερική μειονότητα, η οποία αριθμεί περί τα είκοσι εκατομμύρια μέλη. Πάντως οι πολιτικές και κοινωνικές δομές του Ιράν προ και μετά την Ισλαμική Επανάσταση επέτρεψαν τη συμμετοχή της κουρδικής μειονότητας στα δημόσια πράγματα σε βαθμό μεγαλύτερο από τα όμορα κράτη της Μέσης Ανατολής.

Η ίδρυση του «Κόμματος Ελεύθερης Ζωής του Κουρδιστάν» (Partiya Jiyana Azad a Kurdistanê-PJAK) το 2004 συνδεόταν με τη νέα περιφερειακή πραγματικότητα την επαύριον της δεύτερης αμερικανικής εισβολής στο Ιράκ το 2003 και την ενίσχυση του κουρδικού στοιχείου εντός του Ιράκ. Η έναρξη των αμερικανικών και ισραηλινών πολεμικών επιχειρήσεων κατά του Ιράν έφεραν εκ νέου το PJAK στο προσκήνιο. Η πιθανότητα κινητοποίησης του PJAK ώστε να αναλάβει την ευθύνη χερσαίων επιχειρήσεων κατά του Ιράν μπορεί να συζητείται εκτενώς, ωστόσο η προοπτική αυτή δεν φαίνεται ρεαλιστική. Παρά την κατά καιρούς υποστήριξη από το ΡΚΚ οι επιχειρησιακές δυνατότητες του PJAK παρέμειναν περιορισμένες. Εξάλλου και

οι πολιτικές και ιστορικές συνθήκες είναι τελείως διαφορετικές από αυτές της Τουρκίας, του Ιράκ και της Συρίας.

Η ανθεκτικότητα του ιρανικού κρατικού μηχανισμού, η οποία επαναβεβαιώνεται κατά τις τελευταίες εβδομάδες, συνδυάζεται και με τη σχετικώς ανεκτική πολιτική του Ιράν ως προς τις πολλές μειονότητες. Οι προοπτικές μιας επιχειρήσεως αποσταθεροποιητικής της ιρανικής κυβερνήσεως είναι μάλλον περιορισμένες χωρίς τη συμμετοχή και της μείζονος μειονότητας της χώρας, της αζερικής. Εξάλλου και κατά την τελευταία προσπάθεια ανακινήσεως μειονοτικών ζητημάτων εις βάρος της εδαφικής ακεραιότητας του Ιράν, όταν μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου η Σοβιετική Ένωση προσπαθώντας να υπονομεύσει τη στροφή του Ιράν στο δυτικό στρατόπεδο ακολούθησε αυτήν την τακτική. Υπεστήριξε τόσο την ίδρυση της βραχύβιας κουρδικής «Δημοκρατίας του Μαχαμπάντ», όσο και της «Λαϊκής Κυβερνήσεως του [Νοτίου] Αζερμπαϊτζάν» με έδρα την Ταυρίδα.

Επιπλέον, η αξιοπιστία των δυτικών υποσχέσεων προς τους Κούρδους βρίσκεται σε ιστορικό χαμηλό. Δεν έχουν περάσει παρά μερικές εβδομάδες από την αμερικανική απόφαση να αποσύρει την υποστήριξη της από τους Κούρδους της Συρίας, η οποία οδήγησε στην κατάρρευση των σχεδίων κουρδικής αυτονομίας στη βόρειο και βορειοανατολική Συρία. Και αν η κατάσταση στο Ιράκ δείχνει καλύτερη για τους Κούρδους, το 2017 η προσπάθεια διεξαγωγής τοπικού δημοψηφίσματος για την ένταξη του μέχρι τότε υπό ντε φάκτο κουρδική διοίκηση Κιρκούκ στην επικράτεια του κουρδικού ομοσπονδίου κρατιδίου κατέληξε σε φιάσκο και την ανάληψη του ελέγχου της πόλεως – και των παρακειμένων πετρελαιοπηγών – από την κεντρική κυβέρνηση της Βαγδάτης. Παρά τους υπαρκτούς και ισχυρούς δεσμούς του Ισραήλ με τις κουρδικές οργανώσεις ανά τη Μέση Ανατολή, η πιθανότητα εμπλοκής τους σε έναν πόλεμο που φαίνεται να οδηγείται σε αποτυχία είναι μάλλον μικρή.

REUTERS

Κατεστραμμένα κτίρια έπειτα από επίθεση drone σε αποθήκη όπλων ιρανικής-κουρδικής αντιπολιτευτικής ομάδας, κατά την οποία τραυματίστηκαν δύο μαχητές, στην πόλη Ντεκάλα στην περιοχή του Κουρδιστάν, στο Ιράκ

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημοσίας Διοικήσεως του Πανεπιστημίου Μπλάνκεντ και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του **EIAMEP**